

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Exhortationes|| Ad|| Religiosos

Dirckinck, Johann

Coloniæ Agrippinæ, 1704

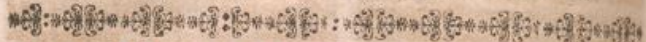
1. Religiosis. 1. Vivit puriùs, 2. Cadit rariùs. 3. Surgit velociùs. 4. Incedit
cautiùs. Thema. In omnibus gratias agite. 1. Thess. 5.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-51834](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-51834)

TERNÆ EXHORTATIONES

De Beneficiis seu Fructibus Statûs Religiosi à S. Bernardo re-
tis sermone de quærente bonas margaritas.

*In religione homo vivit purius, cadit varius, surgit velocius. Quæ
vacillantibus in vocatione, fulcrum & frenum; in eadem
verò stabilibus, gratitudinis, estimationis & observa-
tiæ Regularis esse valent calcar & incitamentum.*

EXHORTATIO I.

De quatuor primis beneficiis Statûs Religiosi,

EX S. BERNARDO

*Religiosus vivit purius, cadit varius, surgit velocius, incedit
cautius:*

Tanquam motivis, gratitudinis, estimationis, & obler-
vantia Regularis.

T H E M A.

In omnibus gratias agite. 1. Thessal. 5.18.

Maius necessarium est illi, quem misera-
ratio divina è sæcu-
lo nequam eduxit;
ut magnitudinem
gratiæ, quam obti-
nuit, agnoscat, &
frequenter de ea Benefactori gratias
referat. Cùm eduxisset Dominus Fi-
lios Israel de Ægypto; ubi gravissimo
servitutis iugo premebantur; voluit
eos tantum beneficium jugi conserva-
re memoriã, dicens eis: *Memento*
diei huius, quã egressi estis de Ægypto.
Exodic. 3. crebròque illis benefici-
huius memoriã refricabat. Non mi-
nus sanè, sed longè majus beneficium
est, eductio de sæculo maligno, in quo
graviter premebamur, vitiorum servi-
tuti misera subiecti: *Mulus enim, in
Dominorum servus est, quæ vitiorum*
ut ait S. Augustinus L. 4. de Civit.
quàm eductio corporalis de Ægypto.
Ut igitur tantum beneficium clariss
agnoscamus, plurius estimemus, ferven-
tius gratias agamus, & reipsa grati-
tudinem.

tudinem, regulari observantiâ demonstramus; novena illa beneficia, quæ nobis in Statu Religioso. Divina Bonitas concedit, & S. Bernardus recenset, homil. de quærente bonas margaritas, triâ Exhortatione explaurobimus.

1. Primum Status Religiosi beneficium; ut loc. cit. S. Bernardus inquit, est: In religione homo vivit purus.

1. Ob paupertate, quæ ab omni peccatorum scoria, tanquam aurum in igne, animam religiosam emaculat. Isaia c. 48. 10. Ecce excoxi te; sed non quasi argentum, elegi te in camino paupertatis. S. Joannes Climacus grad. 17. ait: Paupertas est abdicatio sollicitudinis sæculi, iter ad Deum sine impedimento, expulsio omnis tristitia, fundamentum pacis, mandatio vite, quæ facit, ut Dei mandata exequatur perfecte.

2. Ob castitatem; quæ ab inquinacionibus illis, quas S. Jacobus Apostolus in Mundo videbat, & quemvis immaculatum se custodire ab hoc sæculo desiderabat c. 1. liberamur; & pennas, in oratione liberius ad Deum evolvendi assumimus: 1. Corinth. 7. Qui sine uxore est, sollicitus est qua Dominus sunt, quomodo placeat Deo, & præbet facultatem sine impedimento Dominum obsecrandi, & mundo corde Deum videndi, eoque fruendi. S. Cyprianus L. de ling. Cler. Castitas est puritatis culmen, hostis immuditæ, Virginitatis mater, corruptionis exitium, fortitudinis firmata, probitatis presidium, improbitatis excidium, prænuba sanctitatis, abolitio scandalorum, pax virtutum, & debellatio bellorum, lorica pudoris, spoliis

probrositatis, portus honestatis, triumphatrix dissolutionis.

3. Ob obedientiam; quæ protegit, roborat, & in puritate conservat, dum hostes puritatis debellat: Prov. 21. Vir obediens loquetur victorias. S. Climacus gr. 4. Obedientia est mori voluntaria, vita sine sollicitudine, navigatio sine damno: est iter facere dormiendo, suo onere alij imposito, & super aliorum ulnas, ne mergaris, natave.

Contra verò secularis vivit impurus.

1. Ob divitiarum studium. 1. Tim. 6. Qui volunt divites fieri, incidunt in tentationem & in laqueum Diaboli, & desideria multa nociva & inutilia, quæ mergunt homines ad interitum. Matth.

19. Amen dico vobis, quia dives difficiliter intrabit in regnum caelorum, facilius est camelum transire per foramen acus, quam divitem intrare in regnum caelorum. Sed unde obsecro, tanta salutis difficultas nascitur? Quia nimirum magna divitiis, cum vitis est cogitatio; cum omnium prope scelerum sint origo: ut rectè probat D. Chrysostomus Hom. 2. in Epist. ad Hebr. Qui, inquit, in divitiis est, multa sunt, quæ eum à bene agendo impediunt. Inspiciamus, quid faciat dives: rapit aliena, astuat cupiditate, libidini laxat fræna, maleficia cuncta committit. Nonne hæc ex divitiis vides generari?

2. Ob corporis voluptates, quæ in mundo grassantur & ubique dominantur; & propter quas innumeri æternum damnantur. Omne, quod est in mundo concupiscentia carnis est ait S. Joannes & Oseas Propheta cap. 4. 1.

Maledictum & mendacium, & furtum, & adulterium inundaverunt (instar diluvii) & sanguis sanguinem tetigit. S. Thomas de immunditia mundi loquens, hos versus allegat: *Mundus non mundus, qui mundos polluit; ergo Qui manet in mundo, quomodo mundus erit?*

S. Augustinus verò tract. 38. in Joann. *Si dilectat te mundus, semper vis esse immundus.* Nec sibi fortissimus etiam, nimium fidat; nam idem S. Doctor in Soliloq. c. 1. *Nihil, ait, esse sentio, quod animum magis ex arce virtutis deiciat virilem, quam blandimenta faminarum.*

3. Ob libertatem vivendi propriamque voluntatem: qua plurimorum delictorum est scaturigo. Job. c. 11. *Vir vanus, inquit, in superbiam erigitur, & tanquam pullum onagri se liberum natum putat.* S. Bernardus serm. 3. de Resurr. *Quid odit aut punit Deus, præter propriam voluntatem? cesset voluntas propria, & infernus non erit: in quem ergo ignis ille deserviet, nisi in propriam voluntatem.* Hæc ergo viperæ pessima est, venenum inferens, hæc omnis impuritatis origo est, & innumeris est causa damnationis.

II. Alterum beneficium Religiosi Statûs, à S. Bernardo infinuatum est: *Religiosus cadit varius.*

1. Ob custodiam sensuum. *Super custodiam meam stabo & figam gradum super munitionem.* Habac. 2. 1. Et ab hostibus ero securus, clausis munitionis portis. Cassianus L. 2. c. 2. *Sicut certâ aegritudine laborantibus, utile est, ut cibi noxii, ne oculorum quidem*

obtusibus offerantur; ita plurimum conferi ad depellendum animam meretricem, quies & solitudo, sensuumque exacta custodia.

2. Ob custodiam cordis. Psal. 137. *In corde meo abscondi eloquia tua, ne non peccem tibi.* Hujus custodiâ animam vitam spiritualem servamus, & mortem arcemus, secundum illud: *Omni custodiâ serva cor tuum, quia ex ipsa vita procedit.* Prov. 4. 23. S. Gregorius L. 5. in L. 1. Reg. c. 14. *Quis semper cogitamus: Exquirenda sunt nobis bona, ne mala cogitemus.*

3. Ob exempla bona. Psal. 17. *Con sancto sanctus eris, & cum perversi perverteris.* S. Gregorius L. Moral. c. 25. *Qui præceptis non accendimus, saltem exemplis excitemur, atque in appetitu rectitudinis, nil sibi difficile mens nobis æstimet, qua ab aliis perfici perfectè videt.*

E contrario secularis cadit lapsus.

1. Ob negligentem sensuum custodiam. Jeremia c. 9. *Ascendit mori per fenestras nostras, ingressa est domus nostras.* S. Chrysostomus præclare pericula hæc explicat hom. 15. ad Pop. *Cognosce, inquit, quia in medio loquorum transis: processit quispiam in semine vidit inimicum, & ex solo aspectu exarsit: vidit amicum honoratum, vidit vidit pauperem, contempsit: vidit infestantem, & indignatus est: vidit speciosam mulierem & captus est: & uxor saepe laqueus factus est, saepe filius, saepe amicus, saepe vicini.*

2. Ob negligentem custodiam mentis: ex qua patula, maleque custodita, omnia crimina turmatim ebulliunt.

II.
Cadic
varius.

Hunt. De corde enim exeunt cogitationes mala, homicidia, adulteria, fornicationes, furta, falsa testimonia, blasphemie, hæc sunt, quæ coinquinant hominem: ait Matth. 15. 19. æterna Veritas. Quid est cor mundanum, nisi patens variarum cogitationum belluarum & inordinatarum diversorium? Ecce mundus univ ersus, inquit S. Macarius homil. 12. obambulat in terra, & negotiatur; sed nihil cogitat, quod Deo sit gratum: tanquam si essent diversoria & lupanaria, aut loca similia, in quibus multa inordinate & intemperanter committi solent.

2. Ob mala exempla: quæ cum ubique occurrunt, velint nolint, coguntur videre seculares. Qui autem tetigerit peccatam, coinquinetur ab ea, & qui communicaverit superbo, induet superbiam, ait Spiritus sanctus Eccli. 13. Preclivis, enim, ut ait S. Hieronymus Epist. 7. est malorum imitatio, & quorum virtutes assequi nequeas, cito imitari vitia. S. Chrysostomus verò addit. L. de Provid. Si etiam sine exemplis mala homines per se facile inveniunt, quid non facturi existimantur, si plurimum exemplo ad pernitiosos actus inducantur? Modicum sanè fermentum in massam corrumpit 1. Corinth. 5. S. Basilus præclarè id similitudine declarat, homil. 9. Ut in pestilentibus, inquit, locis sensim attractus aër, latentem corporibus morbum invehit, sic in prava conversatione, maxima à nobis mala hauriuntur, etsi statim incommodum non sentiamus.

III. Tertium Status Religiosi beneficium, à Doctore Mellifluo rela-

tum est: Religiosus resurgit citius & velocius.

1. Ob Sacra Scriptura meditationem. Psal. 118. In justificationibus tuis meditabor, non obliviscar sermones tuos. S. Bernardus de Confid. ait: Consideratio divinarum humanarumque rerum scientiam conferit, mentem purificat, regit affectus, dirigit actus, corrigit gressus, componit mores, vitam honestat & ordinat.

2. Ob verbi Dei auditionem. Isaiæ c. 29. Nunquid non verba mea, quasi ignis, & quasi malleus conterens petras? Promisit Deus S. Catharinæ Senensi in Dialogis c. 104. Religio tutior est, quia si quis ibi ruat, aptior est ad surgendum, quia cum majori subsidio se reperit: qualia sunt, crebra verbi Divini auditio, Superiorum, tanquam Medicorum, curatio, Domesticorum colloquia pia & exempla. Qui cum sapientibus graditur sapiens erit. Proverb. 33.

3. Ob levio rem ex infirmitate lapsum. Iustus cum ceciderit non collidetur: etenim Dominus supponit manum suam. Psal. 36. S. Basilus Reg. brev. c. 81. Levius peccat Religiosus: cum enim de invidua Dei gratia sollicitus sit, non de industria; sed casu aliquo & præter animi sententiam labitur, cauteque.

E contrario secularis resurgit tardius.

1. Ob ignorantiam voluntatis Dei, & considerationis defectum: dum novissima & æterna non meditantur. Isaiæ c. 5. Propterea captivus ductus est populus meus, quia non habet scientiam & no-

& nobiles ejus interierunt fame, & multitudo siti exaruit. Id spiritualiter hodie quoque patimur, ait S. Hieronymus hic, sustinentes non famem panis, sed audiendi sermones Dei: quia nec respexerunt opus Domini, nec considerarunt opera manuum ejus, nec habuerunt scientiam ejus, qui locutus est per Prophetas.

2. Ob Verbi Dei raram & infructuosam auditionem. Ezech. 39. Et eris eis quasi carmen musicum, quod suavi dulcique sono cavatur; audiunt verba tua, sed non faciunt ea. Causam assignat Christus Dominus Luca c. 5. Quod autem in spinas cecidit: hi sunt qui audierunt, & à sollicitudinibus, & divitiis & voluptatibus vite suffocantur. In quæ verba S. Gregorius homil. 15. in Evangel. ait: Sollicitudines, divitiæ, & voluptates suffocant Verbum, quia importunis cogitationibus guttur mentis strangulant; & dum bonum desiderium ad eas transire non sinunt, quasi aditum status vitalis negant.

3. Ob graviorem ex malitia lapsum. Malach. c. 3. 14. Dixistis: Vanus est, qui servit Deo: & quod emolumentum, quia custodivimus præcepta ejus & quia ambulavimus tristes coram Domino exercituum? ergo nunc beatos dicimus arrogantes: siquidem edificati sunt facientes impietatem, & tentaverunt Deum & salvi facti sunt. S. Basilius reg. brev. c. 81. Qui verò de vulgo est, & in utramque partem nihil pensi habet, si cum nullam neque sui, neque Dei rationem habeat, neque quicquam omnino referre existimet, peccet, an recte agat, gravissimis duobus malis laborat; videlicet, quòd aut Deum contempnit aut

tollit penitus. Non est timor Dei ante oculos eorum. Corrupti sunt, & abominabiles facti sunt. Psal. 35. & 52.

IV. Quartum beneficium Statu Religiosi incedit cautius.

1. Ob peccatorum præteritorum recordationem. Psal. 17. Et ero immaculatus cum Deo, & obsecro me ab iniquitate mea. S. Chrysostomus de compunct. Oportet recordari præterita delicta, ut intuentes, quàm ingentem molem debiti nobis remisit Deus, & complius eum diligere possimus, & pudorem concipere, atque ex his corde compungi.

2. Ob periculorum præsentium considerationem. Proverb. 1. Frangit jacitur rete ante oculos pennatorum, Religiosi quotidianis, iisque profundis meditationibus perpendunt & raminant hujus vitæ pericula, quæ enumerat S. Bernardus serm. de leg. iten. & stip. Nusquam est securitas, nec in celo, nec in paradiso, nec in mundo; non de celo Angelus, de paradiso Adam, in schola Christi, Judas excidit. Non loca homines, sed homines locum sanctificant. Atque ita fit, quòd ait S. Theodorus Studita: Ut pii implexi cogitatione distenti, hostiles laqueos evadant. Sermone 42.

3. Ob præmiorum futurorum retributionem. Psal. 118. Inclina cor meum ad faciendas justificationes tuas æternas, propter retributionem. S. Bernardus de tripl. Ind. Ad portum translationis, in qua solent manere carnis desideria, tanquam in domestica familia, statuatur ostiarius, qui vocatus recordatio cælestis patriæ: hic enim p[ro]p[ri]um

peccatis desiderium, quasi cuneus cuneum expellere, & ipsum, qui ait, ego stante opere & pulso, sine cunctatione recipere.

Contra verò secularis incedit inconsideratius.

1. Ob oblivionem præteritorum peccatorum. Jerem. 8. Nemo est, qui agit penitentiam super peccato suo, dicens, quid feci? omnes conversi sunt ad cursum suum, quasi equus impetu vadens ad prælium. S. Chryostomus de compunct. Consuetudine contemnendis, dum de præteritis nullus dolor est, facilius super venientibus malis locum damus, quasi ex anima omnis stimulus auferretur: Quis tam de præcipitiis revocabit?

2. Ob præsentium periculorum neglectum. Rident mundani pericula, nec timeant, sed amant: Quis, autem, amat periculum peribit in illo. Eccli. 1. S. Gregorius Nyssenus de Virg. c. 4. Qui Sodomam habitavit, igneos imbres frangere non poterit, neque ab Ægyptiorum servitute, se quisquam vindicabit, nisi Ægyptum deserat.

3. Ob Dei præsentis oblivionem. Psal. 9. Exacerbavit Dominum peccatorum est Deus in conspectu ejus, inquinata sunt via illius in omni tempore. S. Ephrem tom 2. c. 10. Nihil pejus graviusque, quam Dei oblivionem capere.

In continua Dei recordatione, turpes anima passione recedunt instar maleficorum, Prætere accedente. Ubi verò Dei memoria abest; ibi tenebra cum favore dominantur, omnisque res improba exercetur.

Quare, Charissimi, cum omnipotens, Dei miserentis manus, nos ex Ægyptiacâ mundi servitute eduxerit; & in statu Religioso collocarit, ubi homo ex sensu D. Bernardi, & experientia teste, Vivit purius, cadit rarius, surgit velocius, incedit cautius. Est, quòd summas benignissimo Numini grates referamus: tot tantaque nobis exhibita beneficia in hoc statu felici, agnoscamus; Benefactorem laudemus & glorificemus, & re ipsa gratos nos exhibeamus, non solum purius vivere, rarius cadere, velocius surgere & cautius incedere conando; verum etiam omnes status nostri Regulas, in animi grati signum, accuratione quàm maximâ observare satagendo. Felix ait S. Bernardus, qui ad singula dona gratia, redit ad eum, in quo est plenitudo omnium gratiarum, cui dum nos pro acceptis, non ingratos exhibemus, locum in nobis facimus gratia, ut majora adhuc accipere mereamur.

Pppp

EXHOR.